

د امنیت شورا



خپریدل: عمومی
د ۲۰۰۰ کال د اکتوبر ۳۱

۱۳۲۵ (۲۰۰۰) نمبر پریکړه

دا پریکړه د ۲۰۰۰ کال د اکتوبر د میاشتي په ۳۱ د امنیت شورا له خوا او د دې شورا په ۴۲۱۳ غونډه کې تصویب شوي.

د امنیت شورا

د خپلو پریکړو یعنی د ۱۹۹۹ د اګست ۲۵ ۱۲۶۱ (۱۹۹۹)، د ۱۹۹۹ د سپتمبر ۱۷ ۱۲۶۵ (۱۹۹۹)، د ۲۰۰۰ د اپریل ۱۹ ۱۲۹۶ (۲۰۰۰) او د ۲۰۰۰ د اګست ۱۱ ۱۳۱۴ (۲۰۰۰) پریکړې او همدارنګه د همدې شورا د مشر د اړونده بیانونو په یادولو سره، او هم د بنځو د حقونو او د سولې د نړیوالې ورځې د ۲۰۰۰ کال د مارچ د ۸ نېټې، د (SC/6816) پریکړې (د بنځو نړیواله ورځ) لپاره د بنځو د ورځې په مناسبت مطبوعاتو ته د دې شورا د مشر د بیان په یاد راوړل،

د عمل لپاره د پکن د اعلامیې او تګلارې (A/52/231) د ژمنو او همدارنګه د ملګرو ملتونو د ۲۳ ځانګړې غونډې د لاسته راغلو اسنادو په یادولو سره، "بنځې ۲۰۰۰: د جنسیت د چارو برابري، د ۲۱ پیری لپاره پراختیا او سوله" (A/S-23/10/Rev.1)، په خاص ډول د بنځو او پوځي شخړو په تړاو،

د نړیوالې سولې او امنیت د ساتلو لپاره د امنیت شورا د میثاق لاندې د ملګرو ملتونو د میثاق د ابتدایي مسولیت د اصولو او موخو په پام کې نیول،

د ملګري کسانو په خاص ډول د بنځو او ماشومانو په هکله چې په زیاته کچه د پوځي شخړو له امله متاثره کیږي چې کډوال او بېخایه شوی داخلي کسان هم په کې شامل دی او په دوامداره توګه د جنګیالیو او پوځي عناصرو له خوا تر هدف لاندې نیول کیږي د اندیښنو څرګندول او همدارنګه او په دوامداره سوله او پخلاینې کې د دې پایلو د اغیزو پیژندل،

د شخړو د مخنیوي او حل لارو او د سولې د تامین د هڅو په برخه کې د بنځو د پام وړ نقش مجدد اظهار او بیان او د امنیت او سولې د ساتلو او ودې په ټولو هڅو کې د بنځو د برابري برخې اخیستنې او بشپړ ګډون په اهمیت تاکید او د شخړو د مخنیوي او حل لارو په اړه د تصمیم نیولو په چارو کې د هغوي د نقش د زیاتوالي ضرورت،

د شخړو پر مهال او له هغو وروسته د بنځو او نجونو د حقونو په اړوند د نړیوالو بشري او بشري حقونو د قوانینو د بشپړ تطبیق په اړه تاکید،

ټولو خواوو ته په دې ټکي ټینګار کول چې ډاډ ورکړي، چې د ماین پاکولو او له ماینونو څخه د باخبرتیا پروګرامونه د بنځو او نجونو ځانګړې اړتیاوې په پام کې نیسي. په دې بیړنۍ اړتیا باندې پوهیدل چې د جنډر مفکوره د سولې ساتنې په عملیاتو کې یو لوری لري او په دې اړوند د ویندوباګ اعلامیه او د جنډر د مفکورې لوري معلومول د سولې ساتنې د ملاتړ د عملیاتو څو اړخیز عملیاتو نه (S/2000/693) په پام کې نیول،

همدارنګه د هغه وړاندیز اهمیت درک کول چې د هغه د مشر په هغې وینا کې نغښتې دي چې د ۲۰۰۰ د مارچ په ۸ رسنیو ته په شخړییزو حالاتو کې د بنځو او ماشومانو د ساتنې ځانګړو اړتیاوو او بشري حقونو په باره کې د سولې ساتنې د ټولو کارمندانو د خاصې روزنې لپاره ایراد کړه،

د دې درک کول، چې په ښځو او نجونو باندې د وپله والي شخړې اغيز، موثر موسسه وي تدبيرونه چې د هغوي خونديتوب تضمین کړی او د سولې په پروسه کې د هغوي بشپړه ونډه اخیستل کولای شي تر ډیرې اندازې د نړیوالې سولې او ثبات په ساتنه او بهتر کولو کې برخه واخلي،

د دې اړتیا په ګوته کول چې په ښځو او نجونو باندې د وسله والي شخړې د اغیز په باب ډیټا ټینګه شي،

۱. غړي دولتونه دې ته اړباسي چې د ښځو زیات شوی استازیتوب تضمین کړي د تصمیم نیولو په ټولو سطحو کې په ملي، سیمه ییزو او نړیوالو موسسو او میکانیزمونو کې د شخړې د مخنیوی، مدیریت او پای ته رسولو لپاره؛

۲. عمومي منشي هڅوي چې د (A/49/589) خپل د عمل ستراتیژیک پلان عملي کړي کوم چې د شخړې په له منځه وړلو او د سولې په پروسه کې د تصمیم نیولو په سطحو کې د ښځو د لا زیاتې ونډې اخیستنې لپاره غږ کوي؛

۳. عمومي منشي دې ته اړباسي، چې زیاتې ښځې د خاصو استازيو او نمایندګانو په حیث وټاکي چې د ښه نیت کارونه د نوموړي په نیابت سرته ورسوي، او په دې اړوند په غړيو هیوادونو غږ کوي، چې عمومي منشي ته کانديدانې په هغه مرکزي فهرست کې شاملې کړي چې په منظم ډول له وخت سره عیارېږي؛

۴. بیا هم عمومي منشي دې ته اړباسي چې کوښښ وکړي د ملګرو ملتونو د ساحې پر بنسټ عملیاتونو کې د ښځو موقف او ونډه پراخه کړي او په خاص ډول د پوځي کتونکو، ملکي پولیسو، د بشر د حقونو او بشر پالنې د کارمندانو په منځ کې؛

۵. خپل چمتوالی بیانوي، چې یو د جنډر نظر د سولې ساتنې له عملیاتو سره ګډ کړي، او له سرمنشي څخه غواړي، چې د دې اطمینان ورکړي، چې چیرې چې مناسب وي، په ساحوي عملیاتو کې یوه د جنډر برخه هم شامله وي؛

۶. له عمومي منشي څخه تمه کوي، چې غړيو هیوادونو ته د ښځو د ساتنې حقونو او ځانګړيو اړتیاو په باره کې لارښوونې او مواد ور کړي او همدارنګه په ټولو د سولې ساتنې او سولې منځ ته راوړلو په تدبیرونو کې د ښځو د ګډون د اهمیت په باره کې؛ غړي هیوادونه رابولي، چې دغه عناصر او همدارنګه ایچ آی وی ایډز څخه د باخبرتیا روزنه خپلو د روزنې په ملي پروګرامونو کې د پوځي او ملکي پولیسو د کارمندانو لپاره ور ګډ کړي، د توظیفولو په چمتوالی کې، او تر دې زیاتره، له عمومي منشي څخه تمه کوي اطمینان ورکړي، چې د سولې ساتنې عملیاتو ملکي کارمندان ورته روزنه لاس ته راوړي؛

۷. غړي هیوادونه دې ته اړباسي چې د جنډر حساسیت لرونکو روڼیزو هڅو لپاره د خپلې خوښې په خپل مالي، تخنیکي، او لوجستیکي مرستو کې زیاتوالی راولي د هغو په ګډون چې د اړونده پانګو او پروګرامونو له خوا سرته رسیدلی دی، د نورو ترڅنګ د ملګرو ملتونو د ښځو او ماشومانو د وجهي صندوق، د کډوالو لپاره د ملګرو ملتونو د عالی کمشنر او نورو اړونده ارګانو له خوا؛

۸. پر ټولو فعالانو باندې د دې غږ کيږي چې د خبرو اترو او د سولې د موافقو پر مهال د جنسیت اړخونه د لاندنیو ټکو سره په پام کې ونیسي:

(الف) د راستنیدو او اسکان، بیرته یو ځای کیدنې او د کرکیچ وروسته بیا رغونې پر مهال د ښځو او نجونو ځانګړې اړتیاوې په پام کې نیول؛

(ب) د هغو تدبیرونو په لاره اچول چې ورسره د سولې لپاره د ښځو د نوبتونو او د لانجو په حل کې د ځایي او اصلی جریانونو څخه کار واخیستل شي او دا چې ښځې د سولې د پریکړو د میکانیزمونو د پلي کولو لپاره ښځو ته د ګډون امکانات برابر شي؛

(ج) د داسې اقداماتو ترسره کول چې ورسره د ښځو او نجونو د بشري حقونو درناوي په تیره بیا هغه چې د اساسي قانون، انتخاباتي سیستم، پولیس او عدلی سیستم په ډګرونو پورې اړه لري؛

۹. په جګړه کې پر ښکېل ټولو خواوو باندې غږ کول چې هغوي ټول هغه نړیوال قوانین چې د ښځو او نجونو د حقونو او تحفظ په برخه کې دي په تیره بیا د ملګري وګړو په توګه هغه ژمنې چې د ۱۹۶۹ کال د ژنیو د میثاقونو او د ۱۹۷۷ کال د اړوندو پروتوکولونو، د ۱۹۵۱ کال د کډوالو د کنوانسیون او د دې سره د ۱۹۶۷ کال د الحاقیه پروتوکول، د ښځو پر خلاف د هر ډول تبعیضونو د له منځه وړلو د ۱۹۷۹ کال کنوانسیون او په دې برخه کې د ۱۹۹۹ کال اختیاري پروتوکول او د ماشوم لپاره د ملګرو ملتونو د ۱۹۸۹ کال کنوانسیون او په دې اړوند د ۲۰۰۰ کال د می د میاشتې دوه اختیاري پروتوکولو کې د انطباق وړ دي په پام کې ونیسي او ورسره د جرمنو د نړیوالې محکمې د روم د قانون اړوندې برخې په یاد وساتي؛

۱۰. د وسله والې جګړې پر ټولو اړخونو غږ کوي چې د جنسیت پر بنسټ د کیدونکې تیرې په تیره بیا د جنسې تیرې او جنسې ناوړه سلوک د نورو ډولونو او د وسله والې جګړې د حالت د نورو تیریو په وړاندې د ښځو او نجونو د تحفظ لپاره ځانګړی اقدامات ترسره شي؛

۱۱. د ټولو دولتونو پر دې مسوولیت باندې زیات تاکید کوي چې د نسل وژنې، د بشري پر ضد د جرمنو او جنګي جرمنو د عاملانو معافیت پای ته ورسوي او هغوي تر قانوني تعقیب لاندې وساتي؛ دا د هغو کسانو په ګډون ده چې د ښځو او نجونو په وړاندې چې په جنسې او نورو تیریو باندې تورن دي او په دې برخه کې په دې فشار راوړل شي چې چیرته ممکنه وي د دغو جرمنو په اړوند معافیت له منځه ولاړ شي؛

۱۲. د وسله والې جګړې پر ټولو اړخونو غږ کوي چې د کډوالو د کمپونو او د اوسیدني د ځایونو د بشري قانون درناوي وکړي او په دې برخه کې د ښځو او نجونو ځانګړي اړتیاوې د دغو ځایونو د ډیزاین په شمول په پام کې ونیسي چې دلته د ۱۲۰۸ (۱۹۹۸ د نومبر د ۱۹ نېټې) او د ۲۰۰۰ کال د اپریل د ۱۹ نېټې د ۱۲۹۶ ګڼو پریکړه لیکونو یادونه کېږي؛

۱۳. ټول هغه کسان چې د بي وسلې کوو، انحلال او بیرته یو ځای کیدني د چارو د پلان کولو مسوولیت لري باید د پخوانیو جنګیالو د ښځو او نرو د اړوندو کسانو مختلفې اړتیاوې په پام کې ونیسي؛

۱۴. کله چې د ملګرو ملتونو د منشور د ۴۱ مادې سره سم تدابیر او اقدامات په پام کې نیول کېږي په کار ده چې د دې چمتوالی یو ځل بیا وشي چې په ملګري وګړو باندې د دې ممکنه اغیزې څه دي، دلته باید د ښځو او نجونو ځانګړي اړتیاوې او مناسب بشري ځانګړتیاوې او استثنی ګانې په پام کې ونیولې شي؛

۱۵. د دې څرګندول چې د امنیت د شورا له خوا ټاکل شوی پلاوی د جنسیت په اړه ملاحظات او د ښځو حقونه په باوري توګه په پام کې نیسي چې د ښځو د محلي او نړیوالو ګروپونو سره مشاورت هم په کې شامل دی؛

۱۶. د ملګرو ملتونو سرمنشي ته بلنه ورکوي چې پر ښځو او نجونو باندې د وسله والې جګړې د اغیزو، د سولې د اعمار په اړوند د ښځو د نقش او د سوله ییزو بهیرونو د جنسیتي ابعادو، د شخړې د حل په ډګرونو کې یوه مطالعه ترسره کړي، د دې سربیره هغه دې ته رابولي چې د دغې مطالعې د پایلو په اړه د امنیت شورا ته رپوټ وړاندې کړي او هغه د ملګرو ملتونو د سازمان د ټولو غړو دولتونو په واک کې ورکړي؛

۱۷. د سرمنشي څخه هیله کوي چېیرته چې مناسبه وي د امنیت شورا ته په خپلو رپوټونو کې د سوله ساتو ماموریتونو او نورو ټولو هغو ډګرونو کې چې د ښځو او نجونو په اړوند وي د جنسیت په اړه په اصلي مسیرونو کې د پرمختګ په اړه معلومات ورکړي؛

۱۸. د دې پریکړه کوي چې ددې موضوع څخه په فعالانه ډول خبرتیا لري.